

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.5.2011
COM(2011) 287 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

**O piață unică pentru drepturile de proprietate intelectuală
Stimularea creativității și inovației pentru a oferi Europei creștere economică, locuri de
muncă de înaltă calitate și bunuri și servicii de primă clasă**

CUPRINS

1.	INTRODUCERE.....	3
2.	OPORTUNITĂȚI ȘI PROVOCĂRI PENTRU O PIAȚĂ UNICĂ A DPI.....	5
3.	INIȚIATIVE POLITICE ESENȚIALE PENTRU A RĂSPUNDE PROVOCĂRILOR VIITORULUI	8
3.1.	Reforma sistemului european de brevete și măsurile însoțitoare.....	8
3.1.1.	Protecție unitară prin brevet	8
3.1.2.	Un sistem unificat de soluționare a litigiilor în materie de brevete	8
3.1.3.	Un instrument de valorizare a DPI.....	9
3.2.	Modernizarea sistemului mărcilor din Europa.....	9
3.3.	Crearea unui cadru cuprinzător pentru drepturile de autor în cadrul pieței unice digitale.....	10
3.3.1.	Guvernanța și managementul drepturilor de autor în Europa	11
3.3.2.	Tehnologia și administrarea bazelor de date	12
3.3.3.	Conținutul generat de utilizatori.....	13
3.3.4.	Redevențele pentru copiile private.....	14
3.3.5.	Accesul la patrimoniul cultural al Europei și încurajarea pluralității mediilor de comunicare	14
3.3.6.	Drepturilor artiștilor interpreți.....	15
3.3.7.	Operele audiovizuale.....	16
3.3.8.	Dreptul de suită al artiștilor.....	16
3.4.	Problema protecției complementare a imobilizărilor necorporale	16
3.4.1.	Secretele comerciale și produsele similare (parasitic copies)	16
3.4.2.	Indicațiile geografice neagricole	18
3.5.	Intensificarea eforturilor de combatere a contrafacerii și pirateriei	18
3.5.1.	Informarea opiniei publice	20
3.5.2.	O structură mai sustenabilă și noi sarcini pentru Observatorul european al contrafacerii și al pirateriei.....	20
3.5.3.	Revizuirea directivei privind respectarea DPI	21
3.6.	Dimensiunea internațională a DPI	21
3.6.1.	Inițiative multilaterale, inclusiv coordonarea cu organizațiile internaționale.....	22
3.6.2.	Cooperarea și negocierile bilaterale cu țările terțe în privința protecției PI.....	23

3.6.3. O mai bună protecție și aplicare a DPI la frontiera UE.....	23
4. CONCLUZII.....	24

1. INTRODUCERE

Edificarea unei piețe unice a drepturilor de proprietate intelectuală (DPI), o piață integrată, care să funcționeze fără probleme, reprezintă una dintre cele mai concrete modalități de a descătușa potențialul inventatorilor și creatorilor europeni, oferindu-le posibilitatea de a-și converti ideile în locuri de muncă de înaltă calitate și în creștere economică.

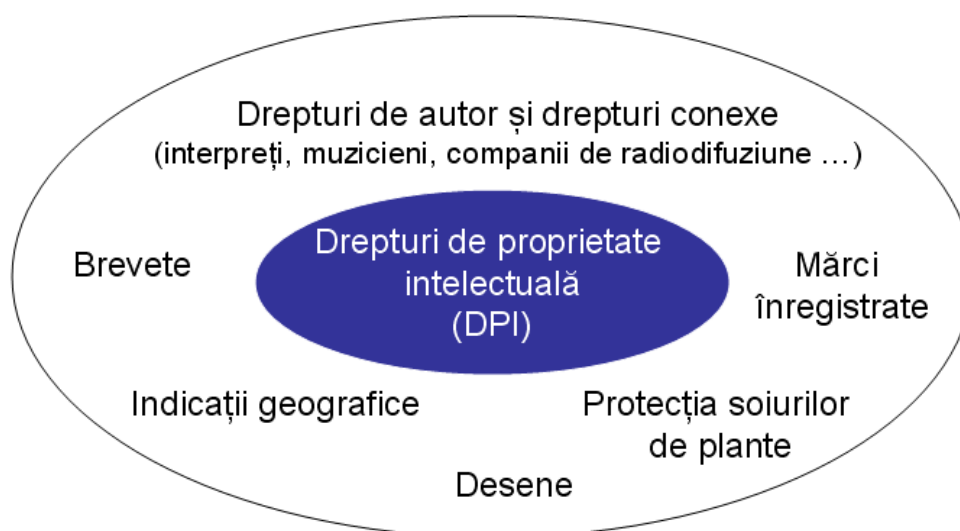
Comunicarea de față prezintă viziunea strategică generală a Comisiei asupra creării unei adevărate piețe unice a proprietății intelectuale, care în prezent lipsește în Europa. Este vorba despre un regim european al DPI, adaptat noii economii de mâine, capabil să recompenseze eforturile creative și inovatoare, să genereze stimulente pentru inovația din UE și să ofere mediul propice pentru ca diversitatea culturală să înflorească, cu ajutorul unor noi modalități de exprimare a conținutului, în cadrul unei piețe deschise și competitive.

Un regim european al DPI, modern și integrat, va constitui o contribuție majoră la creșterea și competitivitatea economiei noastre și la crearea de locuri de muncă sustenabile, acestea fiind de altfel obiectivele principale stabilite în Agenda UE 2020 și în Analiza anuală a creșterii, esențiale pentru sprijinirea redresării UE în urma crizei economice și financiare. Un astfel de regim ar permite dezvoltarea unor sectoare precum comerțul electronic și industriile digitale, care oferă potențial maxim de creștere în viitor¹. Inovarea ajută economia europeană să înflorească și, mai mult decât atât, este indispensabilă pentru a răspunde marilor provocări pe care le întâmpină omenirea în secolul XXI: garantarea securității alimentare, limitarea schimbărilor climatice, gestionarea schimbărilor demografice și îmbunătățirea stării de sănătate a cetățenilor. Un alt rol esențial este cel pe care inovarea îl joacă în asigurarea calității vieții de zi cu zi, prin încurajarea diversității culturale.

DPI includ drepturile de proprietate industrială, de exemplu brevetele, mărcile înregistrate, desenele și indicațiile geografice, drepturile de autor și drepturile legate de acestea.

Galaxia drepturilor de proprietate intelectuală

¹ A se vedea: Strategia Europa 2020 (COM (2010) 2020), Analiza anuală a creșterii 2011 (COM (2011) 11), Agenda Digitală pentru Europa (COM (2010) 245), Actul privind piața unică (COM (2011) 206) și O Uniune a inovării (COM (2010) 546).

DPI sunt drepturi de proprietate care protejează valoarea adăugată generată de economia cunoașterii din Europa prin talentul creatorilor și inventatorilor săi. Pentru multe întreprinderi europene, portofoliile de DPI pe care le dețin reprezintă o componentă importantă. Exploatarea portofoliilor DPI este esențială deoarece le permite creatorilor și întreprinderilor europene să-și asigure desfășurarea activităților, să genereze venituri și să exploreze noi oportunități comerciale².

În era globalizării și a concurenței internaționale, potențialul PI de a genera venituri este la fel de important ca accesul la produse de bază sau ca posibilitatea de a depinde de o bază industrială.

Cercul virtuos al DPI se bazează pe o politică în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală care oferă stimulente pentru inovare; aceasta, la rândul său, atrage investiții, creând astfel noi produse și servicii care răspund unui nou val de cerere din partea consumatorilor, iar aceasta duce la consolidarea creșterii economice și a ocupării forței de muncă.

Progresele tehnologice rapide au schimbat modul în care se desfășoară activitățile comerciale și în care se diseminează, se primesc și se consumă produsele și serviciile – un exemplu ar fi cel al serviciilor de muzică online sau al celor din domeniul audiovizualului. Se dezvoltă noi modele comerciale, iar cele tradiționale se adaptează continuu. Pe piață intră noi jucători și furnizori de servicii. Consumatorii își schimbă modul în care interacționează cu piața. Legislația europeană în domeniul DPI trebuie să furnizeze cadrul propice care să stimuleze investițiile prin recompensarea creației, să promoveze inovarea într-un mediu în care concurența nu este perturbată și să faciliteze difuzarea cunoștințelor.

² „The value of knowledge: European firms and the intellectual property challenge”, o carte albă a Economist Intelligence Unit, The Economist, January 2007. 53% dintre respondenți au afirmat că, în doi ani, utilizarea DPI va deveni foarte importantă sau critică pentru modelele lor comerciale, în timp ce 35% considerau că problema se pune deja astfel la momentul efectuării sondajului.

2. OPORTUNITĂȚI ȘI PROVOCĂRI PENTRU O PIAȚĂ UNICĂ A DPI

Nimeni nu mai pune la îndoială faptul că DPI, sub diferitele lor forme, reprezintă categoric atuuri esențiale ale economiei UE

Un număr de 1,4 milioane de IMM-uri europene funcționează în diferite sectoare ale creației. Potențialul industriilor care au la bază PI depășește media în ceea ce privește creșterea economică și crearea locurilor de muncă. În conformitate cu raportul pe 2010 privind competitivitatea europeană, industriile creative oferă 3% din locurile de muncă de pe piață (2008) și sunt printre cele mai dinamice sectoare din UE. În 2008, numărul angajaților din domeniul industriilor creative din UE-27 era de 6,7 milioane.

Ocuparea globală a forței de muncă în industriile creative a crescut cu o medie de 3,5% pe an în perioada 2000-2007, în comparație cu 1% pe an la nivelul economiei UE în ansamblu. Cele mai multe dintre noile locuri din UE au fost create, în ultimul deceniu, în sectoarele bazate pe cunoaștere, în care ocuparea forței de muncă a crescut cu 24%. În schimb, în restul economiei UE, ocuparea forței de muncă a crescut cu doar puțin sub 6%³.

Conform unui studiu orientativ realizat în 2002 cu privire la companiile incluse în topul Fortune 500, 45% până la 75% din veniturile acestora proveneau din drepturilor lor de proprietate intelectuală⁴. În 2009, se estima că imobilizările necorporale reprezentau circa 81% din valoarea pieței S&P 500⁵. Valoarea mărcilor din top 10 al fiecărei țări din UE se ridică în 2009, în medie, la aproximativ 9% din PIB-ul pe cap de locuitor⁶. DPI protejează și oferă stimulente pentru investițiile din domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice (1,9% din PNB-ul UE în 2008)⁷. Industriile creative care au la bază drepturi de autor (printre care se numără producția de software și de baze de date⁸, tipărirea de cărți și publicații⁹, muzica¹⁰ și filmul¹¹) contribuie cu 3,3% la PIB-ul UE (2006)¹².

DPI modelează viața de zi cu zi a cetățenilor

Protecția prin brevet, de exemplu, este esențială pentru dezvoltarea de noi medicamente sau echipamente medicale revoluționare. Dispozitive tehnice din ce în ce mai sofisticate, cum sunt

³ „The Work Foundation: The knowledge economy in Europe”, raport elaborat pentru Consiliul European de primăvară din 2007.

⁴ Sursa: http://www.wipo.int/sme/en/documents/valuing_patents.htm.

⁵ Sursa: Ocean Tomo, citat în „The 2011 drug patent 'cliff' and the evolution of IP evaluation” de Liza Porteus Viana, Intellectual Property Watch, 11.1.2011.

⁶ Sursa: Eurobrand Study 2009, Country Review, <http://study.eurobrand.cc>

⁷ Sursa: Eurostat.

⁸ Producția de software și de baze de date are, de departe, cea mai mare contribuție în cadrul industriilor bazate pe drepturi de autor, generând aproape un sfert din cifra de afaceri atribuită acestor industrii.

⁹ Potrivit Federației editorilor europeni, în domeniul publicării de carte există 135 000 de locuri de muncă cu normă întreagă, acest sector contribuind cu aproximativ 24 de miliarde EUR la PIB-ul UE.

¹⁰ Potrivit IFPI, valoarea totală a pieței înregistrărilor muzicale din UE este de aproximativ 6 miliarde EUR. Piața înregistrărilor muzicale reprezintă aproximativ o cincime din totalul pieței muzicale, în valoare totală de aproape 30 de miliarde EUR.

¹¹ Producția, distribuția și proiecția de film reprezintă, alături de vânzarea și închirierea materialului video, 10% din cifra de afaceri aferentă drepturilor de autor. Industria audiovizualului din Europa produce peste 1 100 filme pe an și are peste 1 milion de angajați. Sursa: „Multi-Territory Licensing of Audiovisual Works in the European Union”, studiu KEA, octombrie 2010.

¹² Raportul pe 2010 privind competitivitatea europeană, Document de lucru al serviciilor Comisiei, SEC (2010) 1276 final.

telefoanele inteligente sau tabletele PC, telefonie mobilă de ultimă generație, aparatura electronică, vehiculele ecologice sau trenurile de mare viteză, depind de mii de brevete.

Protecția valorii de marcă stimulează investițiile în calitatea produselor și serviciilor, ajutându-i pe clienți să identifice producătorii corespunzători, mai ales în sectoare care se bazează în mare măsură pe marcă și pe fidelitatea clienților față de anumite mărci. Printre aceste sectoare se numără cele ale produselor alimentare, articolelor de uz casnic, produselor farmaceutice, articolelor sportive, modei, produselor cosmetice, aparaturii electronice, serviciilor de telecomunicații, turismului, agrementului și sportului. În sectorul agroalimentar, indicațiile geografice și protecția soiurilor de plante asigură protejarea produselor de calitate și accesul la produse autentice oriunde pe piața unică. Drepturile de autor stimulează crearea de conținut creativ; este vorba despre software, cărți, ziare și periodice, publicații științifice, muzică, film, fotografie, arte vizuale sau jocuri video.

În fine, sistemul DPI din Europa a contribuit la crearea avantajului concurențial al industriilor europene.

Dezvoltarea unor standarde ca GSM și UMTS reprezintă o poveste de succes europeană, care a avut la bază gestionarea diligentă a DPI. Aceste standarde europene au devenit tehnologii de succes la nivel internațional, datorită atât superiorității tehnologice, cât și sistemului viabil al DPI din Europa. Companiile europene se află în prima linie în ceea ce privește acordarea de licențe pentru tehnologiile care stau la baza semiconductoarelor, utilizate în peste 90% din telefoanele mobile vândute la nivel mondial. Numeroase companii europene obțin în prezent o mare parte a veniturilor lor din vânzarea de licențe aferente portofoliilor de DPI.

Menținerea dinamicii actuale

Potențialul economic al DPI depinde din ce în ce mai mult de capacitatea numeroșilor titulari de DPI de a colabora și de a acorda licențe pentru tehnologii, produse și conținut creativ, precum și de a le propune consumatorilor noi produse și servicii. Pentru a fi accesibile în mai multe teritorii, serviciile de muzică online trebuie să treacă prin multiple procese complexe de autorizare. Acest lucru necesită un cadru legal cuprinzător și coerent în materie de DPI. În acest context, legislația în domeniu ar trebui să fie privită ca un instrument de guvernare care reglementează și optimizează relația dintre cei trei actori principali: creatorii, furnizorii de servicii și de conținut și consumatorii. Politica în domeniul DPI ar trebui, prin urmare, să își propună elaborarea unei legislații „de facilitare”, care să permită gestionarea DPI în cel mai eficient mod posibil, stabilind stimulente adecvate pentru creație și investiții, pentru modele comerciale inovatoare, pentru promovarea diversității culturale și difuzarea cât mai largă a creațiilor, în folosul societății în ansamblu.

Europa trebuie să devină lider mondial în domeniul soluțiilor inovatoare în materie de acordare a licențelor, astfel încât să facă posibilă exploatarea fără probleme a produselor tehnologice inovatoare, a cunoștințelor și a produselor culturale. Toate părțile implicate, indiferent de dimensiune, ar trebui să poată profita de avantajele unui cadru „de facilitare” în domeniul DPI. DPI ar trebui să ofere beneficii în egală măsură IMM-urilor și marilor jucători de pe piața internă. Un cadru privind DPI ar trebui să ofere, de asemenea, stimulentele necesare pentru ca toate sectoarele creative să prospere și să se dezvolte, contribuind astfel la o bogată diversitate de bunuri, servicii și expresii culturale.

Soluția este piața unică

Fragmentarea pieței DPI din UE are implicații pentru creșterea economică a Europei, crearea de locuri de muncă și competitivitate. Tranzacțiile de acordare a licențelor sunt afectate de costurile ridicate, de procedurile complicate și de incertitudinea juridică cu care se confruntă creatorii, utilizatorii și consumatorii. Acesta este unul din motivele pentru care comerțul electronic nu și-a atins întregul potențial în UE și explică, de asemenea, de ce marii jucători de pe piață sunt adesea singurii care pot să răzbată prin meandrele reglementărilor și să beneficieze cu adevărat de avantajele pieței unice. Costurile ridicate ale tranzacțiilor nu constituie un stimulent pentru inovație și creație. IMM-urile inovatoare depun mari eforturi pentru a beneficia de DPI și pentru a dezvolta strategii în acest sens. Circulația bunurilor și serviciilor culturale rămâne la un nivel inferior potențialului real.

Accelerarea progreselor tehnologice reprezintă o presiune în plus asupra normelor existente, schimbând modul în care se obțin, se difuzează și se consumă produsele și serviciile. Europa nu este întotdeauna în avangardă în ceea ce privește furnizarea de noi servicii digitale. De exemplu, dacă nu se găsesc rapid soluții, pot să apară decalaje în materie de cunoștințe, deoarece procesul de digitalizare a patrimoniului cultural european și accesul online la operele culturale sunt împiedicate de proceduri juridice complexe.

Protecția DPI în Europa și la frontiere sale este în continuare defectuoasă. În prezent, dezvoltarea de noi tehnologii reprezintă o provocare în ceea ce privește prevenirea utilizării neautorizate a operelor protejate. Până în prezent, cadrul UE de asigurare a respectării PI nu a fost armonizat cu noul mediu digital. În contextul unui proces general de reflecție asupra adaptării politicilor UE la era digitală, trebuie elaborate oferte legale atractive și accesibile de conținut digital pentru consumatori, în paralel cu alte măsuri de îmbunătățire a protecției DPI. Mai mult, promovarea și protecția DPI nu se opresc la frontierele UE. Aceasta a devenit o problemă urgentă în contextul globalizării fluxurilor comerciale și în condițiile în care DPI constituie un atu major pentru competitivitatea UE pe piețele emergente.

Promovarea creației și inovației și stimularea creșterii economice sunt obiective comune ale legislației în domeniul concurenței și al proprietății intelectuale. Sunt necesare un grad ridicat de protecție și respectare a DPI și o aplicare riguroasă a normelor în materie de concurență, pentru a preveni abuzurile care pot frâna inovația sau împiedica accesul pe piață, în special în cazul IMM-urilor.

Obiective clare pentru a face față schimbărilor

Cadrul de guvernanță a PI din UE ar trebui modernizat astfel încât să se reducă îndeosebi complexitatea costurilor și a tranzacțiilor și să se asigure o mai mare certitudine juridică, în special în cazul IMM-urilor. Acest lucru ar trebui să includă o utilizare mai intensă a noilor tehnologii și instrumente, cum ar fi traducerea automată și instrumentele de căutare.

Ar trebui să se asigure echilibrul corect dintre protecția drepturilor și acces, altfel spus să se instituie sisteme echitabile de recompensare și motivare a inventatorilor și a creatorilor, garantându-se, în același timp, circulația și difuzarea bunurilor și serviciilor, exercitarea altor drepturi fundamentale și promovarea și conservarea diversității culturale și lingvistice. Consolidarea și simplificarea sistemului de guvernanță a DPI ar trebui să meargă mână în mână cu consolidarea instrumentelor de punere în aplicare, atât în UE, cât și la nivel internațional.

3. INIȚIATIVE POLITICE ESENȚIALE PENTRU A RĂSPUNDE PROVOCĂRILOR VIITORULUI

3.1. Reforma sistemului european de brevete și măsurile însoțitoare

3.1.1. Protecție unitară prin brevet

Actualul sistem european de brevete este complex, fragmentat și costisitor. Obținerea unui brevet european validat în numai 13 state membre poate costa chiar și de 10 ori mai scump decât în cazul unui brevet american. În prezent, dacă un IMM dorește să obțină sau să păstreze protecția prin brevet pentru toate cele 27 de state membre pentru o perioadă de 20 de ani, trebuie să cheltuiască în acest răstimp o sumă estimată la 200 000 EUR, reprezentând în mare parte costuri rezultate din traducere și din tranzacțiile cu birourile naționale.

Se lucrează însă la crearea unei protecții unitare prin brevet pentru 25 de state membre, într-un cadru de cooperare consolidată¹³. În urma adoptării deciziei Consiliului de autorizare a cooperării consolidate¹⁴, Comisia a prezentat propuneri de măsuri de punere în aplicare¹⁵. Comisia, Parlamentul European și statele membre vor conlucra în vederea adoptării acestor măsuri cât mai curând posibil. Obiectivul general al protecției unitare prin brevet este ca întreprinderile să beneficieze de economii importante de costuri cât mai curând posibil. În același timp, brevetul unitar va contribui semnificativ la simplificarea procedurilor administrative prin eliminarea necesității de a valida aceste brevete la nivel național.

În plus, dezvoltarea sistemelor de traducere automată constituie un element esențial care poate contribui la reducerea costurilor ridicate de traducere, protecția prin brevet devenind astfel accesibilă pentru toate societățile, indiferent de mărime. Ca atare, traducerea automată va extinde accesul nu doar la protecția prin brevet, ci și la informații privind brevetele în mai multe limbi, începând cu etapa de depunere a cererii. Acest lucru este esențial pentru diseminarea cunoștințelor tehnologice și pentru stimularea inovării în general. În acest sens, Comisia salută și promovează programul de traducere automată a documentelor referitoare la brevete lansat în 2010 de Oficiul european de brevete. Scopul acestui demers este ca traducerea automată să se poată utiliza pentru limbile oficiale ale statelor care sunt părți contractante la Convenția privind eliberarea brevetelor europene, unde sunt reprezentate toate limbile oficiale ale UE.

3.1.2. Un sistem unificat de soluționare a litigiilor în materie de brevete

Litigiile referitoare la brevete trebuie să fie rezolvate în diferite instanțe naționale. Pe lângă faptul că implică costuri ridicate și o mare investiție de timp din partea titularilor de brevete, această fragmentare riscă să conducă la pronunțarea unor hotărâri diferite de la un stat membru la altul, creând incertitudine juridică.

Crearea protecției unitare prin brevet trebuie să fie însoțită de mecanisme jurisdicționale adecvate care să răspundă nevoilor utilizatorilor sistemului de brevete. Pentru ca protecția unitară prin brevet să funcționeze bine în practică, aceste mecanisme jurisdicționale trebuie să permită utilizarea sau revocarea brevetelor pe teritoriul tuturor statelor membre participante

¹³ COM(2010) 790 final.

¹⁴ Decizia 2011/167/UE a Consiliului din 10 martie 2011 de autorizare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții unitare prin brevet (JO L 76, 22.3.2011, p. 53).

¹⁵ COM (2011) 215 final și COM (2011) 216 final.

și, în același timp, să asigure adoptarea unor hotărâri de înaltă calitate și certitudine juridică pentru societățile comerciale. Lucrările de stabilire a unor mecanisme jurisdicționale concrete sunt în curs ; acestea țin seama în egală măsură de avizul recent al Curții de Justiție a Uniunii Europene (A-1/09) referitor la compatibilitatea cu tratatele a proiectului de acord privind instanța de soluționare a litigiilor în materie de brevete europene și ale Uniunii Europene.

Un sistem unificat de soluționare a litigiilor în materie de brevete care ar reglementa atât brevetele europene „grupate”, cât și brevetele europene cu efect unitar ar reduce considerabil costurile legate de litigii și perioadele de timp necesare pentru soluționarea litigiilor în materie de brevete, determinând în același timp creșterea certitudinii juridice pentru utilizatori.

3.1.3. Un instrument de valorizare a DPI

Imobilizările necorporale pot reprezenta până la trei sferturi din valoarea activelor unei companii¹⁶, iar drepturile de proprietate intelectuală au ajuns să aibă un impact și un grad de vizibilitate financiară care fac ca tranzacțiile bazate pe PI să devină din ce în ce mai importante. În consecință, întreprinderile trebuie să dezvolte instrumente adecvate pentru gestionarea acestor imobilizări necorporale, sub forma brevetelor, a mărcilor și a drepturilor de autor.

În concluziile sale din februarie 2011, Consiliul European a invitat Comisia să analizeze opțiunile posibile pentru instituirea unui instrument de valorizare a drepturilor de proprietate intelectuală la nivel european, în special pentru facilitarea accesului IMM-urilor la piața cunoașterii. În acest context, „valorizare ” se referă la evaluarea activelor necorporale din punct de vedere contabil și la dezvoltarea posibilităților de a valorifica mai bine DPI și de a atrage finanțare.

Pentru a examina cu atenție acest aspect, Comisia a lansat o analiză cuprinzătoare, cu participarea unui grup de experți, în vederea realizării unui studiu de fezabilitate. Aceste activități vor oferi o imagine de ansamblu asupra situației și vor ajuta Comisia să ia în considerare eventuale inițiative în sensul creării unui astfel de instrumente de valorizare a DPI, de exemplu o platformă europeană inovatoare pentru piața cunoașterii, care ar facilita negocierea și transferul DPI. Comisia Europeană va prezenta un raport Consiliului European înainte de sfârșitul anului 2011.

3.2. Modernizarea sistemului mărcilor din Europa

Înregistrarea mărcilor naționale în statele membre ale UE este armonizată de aproape 20 de ani¹⁷, iar cu 15 ani în urmă a fost înființată marca comunitară¹⁸. Sistemul mărcilor din Europa a înregistrat succese evidente. Acest lucru se reflectă, printre altele, în numărul record al cererilor de mărci comunitare depuse în 2010 (peste 98 000), la care se adaugă cererea cu numărul un milion de la crearea mărcii comunitare, în 1996, care va fi probabil depusă în cursul anului 2011. Cu toate acestea, părțile interesate solicită din ce în ce mai mult sisteme de înregistrare a mărcilor mai rapide, mai simplificate și de mai bună calitate, care să fie mai consecvente, mai ușor de utilizat, accesibile publicului și în pas cu evoluțiile tehnologice.

¹⁶ A se vedea punctul 2 și nota de subsol 5.

¹⁷ Directiva 2008/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci, JO L 299, 8.11.2008, p. 25.

¹⁸ Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară, JO L78, 24.3.2009, p.1.

Pentru a răspunde acestor cerințe, sistemul mărcilor din Europa trebuie să fie modernizat și adaptat erei internetului.

În 2009, Comisia a lansat o amplă evaluare a funcționării globale a sistemului mărcilor din Europa. Pe baza acestei evaluări și a unui studiu de impact, Comisia va prezenta în ultimul trimestru al anului 2011 propuneri de revizuire a regulamentului privind marca comunitară și a directivei privind mărcile.

Obiectivul revizuirii este modernizarea sistemului atât la nivelul UE, cât și la nivel național, făcându-l să devină mai eficace, mai eficient și mai coerent în ansamblul său. Se va pune accentul în special asupra posibilității de a: (1) simplifica și accelera procedura de înregistrare, luând în considerare exigențele specifice erei electronice; (2) mări certitudinea juridică, de exemplu prin redefinirea elementelor care pot constitui o marcă; (3) clarifica domeniul de aplicabilitate a drepturilor conferite de marcă, printre altele în ce privește mărfurile care își pot schimba statutul pe teritoriul vamal al UE; (4) asigura un cadru care să permită o mai bună colaborare între Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (OAPI) din Alicante și oficiile naționale pentru mărci, cu scopul de a armoniza practicile administrative, de a dezvolta instrumente comune, cum sunt cele care oferă mai multe opțiuni de efectuare a cercetărilor în materie de priorități, și de a supraveghea registrul în vederea depistării înregistrărilor frauduloase; (5) asigura o mai mare coerență a directivei cu regulamentul, mai exact printr-un grad sporit de armonizare cu privire la baza legală pentru refuzul înregistrării la nivel european și (6) alinia motivele de refuz și de coexistență prevăzute de directivă și de regulament la reglementările privind indicațiile geografice.

Indiferent de situație, orice amendament pe care îl va propune Comisia la regulamentul privind marca comunitară va fi în concordanță cu conceptul de piață unică și va apăra caracterul unitar al acestui important titlu de proprietate intelectuală.

3.3. Crearea unui cadru cuprinzător pentru drepturile de autor în cadrul pieței unice digitale

Deși internetul nu cunoaște frontiere, piețele online din UE sunt încă fragmentate de multiple obstacole. Europa rămâne un mozaic de piețe online naționale și apar astfel situații în care europenii nu pot cumpăra pe cale electronică, în cadrul unei piețe unice digitale, lucrări sau servicii protejate de drepturi de autor. Tehnologia, caracterul evolutiv al modelelor comerciale digitale și autonomia crescândă a consumatorilor online pledează, împreună, pentru o evaluare constantă prin care să se stabilească dacă normele actuale în materie de drepturi de autor oferă stimulente adecvate și dacă le permit titularilor de drepturi, utilizatorilor de drepturi și consumatorilor să profite de oportunitățile create de tehnologiile moderne.

Autorii și alți creatori se așteaptă la un profit corect pentru utilizarea muncii lor, indiferent dacă este vorba de cărți, articole de presă, înregistrări audio, spectacole, filme sau fotografii. Acest lucru este valabil și în cazul editorilor și al producătorilor care investesc în producția și difuzarea creațiilor. Există potențialul necesar pentru creșterea profiturilor autorilor și creatorilor, cu condiția ca un sistem adecvat al drepturilor de autor să faciliteze acordarea de licențe și difuzarea lucrărilor în cadrul unei piețe unice digitale.

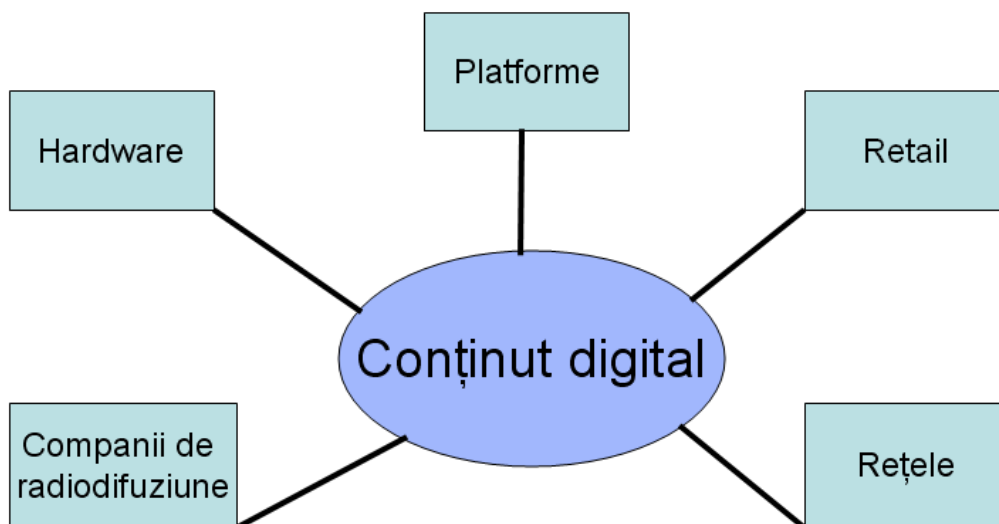
Un cadru de guvernare european pentru gestionarea interfeței dintre creatori, utilizatori comerciali și consumatori este esențial pentru ca Europa să poată exploata întregul potențial oferit de noile tehnologii și de piața digitală. Europa trebuie să dezvolte servicii de acordare a licențelor pentru drepturile de autor, alături de aplicații și instrumente pentru web, și să

încurajeze industriile culturale și creative dinamice care oferă pentru milioane de cetățeni posibilitatea de a utiliza și de a partaja cu ușurință și în mod legal informații și conținut de divertisment, pe întreg teritoriul Uniunii, indiferent de statul membru de reședință. Pentru a transforma acest obiectiv în realitate, Comisia va propune o serie de inițiative, prezentate în cele ce urmează.

3.3.1. Guvernanța și managementul drepturilor de autor în Europa

Indiferent de tehnologia utilizată, reformele drepturilor de autor în cadrul pieței interne ar trebui să ia forma unei legislații de facilitare pentru ca drepturile de autor să poată fi utilizate în cel mai eficient mod posibil, oferindu-se astfel stimulente adecvate pentru creație și investiții, pentru modele comerciale inovatoare și pentru difuzarea lucrărilor. Acestea ar trebui să contribuie la îmbogățirea, în cantitate și conținut, a repertoriului disponibil pentru consumatorii din Uniunea Europeană. Ar trebui eliminate decalajele dintre statele membre în ce privește disponibilitatea serviciilor online pentru consumatori, prin crearea unui cadru stabil de guvernanță pentru drepturile de autor la nivel european, adaptat noilor modele comerciale care vor apărea.

Noi modele comerciale

Crearea unui cadru european pentru acordarea online a licențelor pentru drepturi de autor ar impulsiona semnificativ oferta legală de bunuri și servicii culturale protejate, oriunde în UE¹⁹. Tehnologiile moderne pentru acordarea licențelor ar putea contribui la extinderea gamei de servicii online disponibile transfrontalier sau chiar la crearea unor servicii disponibile peste tot în Europa²⁰.

Acesta este motivul pentru care, în 2011, Comisia va prezenta propuneri în vederea creării unui cadru juridic pentru managementul colectiv al drepturilor de autor, așa încât licențele să

¹⁹ Raportul IFPI în domeniul muzical pe 2010 arată că europeanul mediu cheltuiește mai puțin de 2 EUR pe muzica în format digital, în timp ce americanul mediu cheltuiește aproape 8 EUR, iar japonezul mediu 7 EUR.

²⁰ EMusic, unul dintre marii furnizori de servicii, este prezent în toate cele 27 de state membre și are un catalog de peste 10 milioane de piese. iTunes este prezent în 15 state membre, 7digital și Vodafone în 12 state membre, Nokia (OviMusic) în 11 state membre, YouTube în 10 state membre, iar LastFM în 9 state membre: <http://www.pro-music.org/Content/GetMusicOnline/stores-europe.php>.

se poată acorda pentru mai multe teritorii și la nivel paneuropean. Pe lângă importanța acordată managementului transfrontalier al drepturilor de autor în mediul online în vederea dezvoltării unei piețe digitale pentru bunurile și serviciile culturale, ar trebui să se pună accent și pe structurile de guvernare ale altor forme de drepturi gestionate colectiv.

Noul cadru ar trebui să stabilească norme comune privind guvernarea, transparența și supravegherea eficace, inclusiv în ceea ce privește fluxurile de venituri gestionate colectiv. Existența unor norme mai clare privind acordarea licențelor pentru drepturile de autor și distribuția veniturilor va crea la final condiții echitabile pentru toate părțile implicate: titulari de drepturi, societăți de gestiune colectivă, furnizori de servicii și consumatori.

Pentru a încuraja dezvoltarea de noi servicii online care să acopere o parte mai mare din repertoriul mondial și să deservească un număr mai mare de consumatori europeni, cadrul ar trebui să permită crearea unor „brokerei de drepturi” europeni, capabili să acorde licențe și să administreze repertoriul muzical mondial la nivel multi-teritorial, asigurând, în același timp, dezvoltarea diversității culturale a Europei. În acest sens, ar trebui instituit un regim european executoriu de gestionare a drepturilor, care să faciliteze acordarea transfrontalieră a licențelor. Gestionarea transfrontalieră a drepturilor de autor pentru serviciile online necesită un nivel ridicat de expertiză tehnică, infrastructură și rețele electronice. Ar trebui puse la dispoziție mijloacele necesare pentru a se garanta că toți operatorii respectă standardele domeniului la un nivel ridicat, atât pentru titularii de drepturi, cât și pentru utilizatori, și că nu se perturbă libera concurență.

O altă abordare pentru o revizuire mai amplă a drepturilor de autor la nivel european ar putea fi crearea unui cod european al drepturilor de autor. Aceasta ar putea cuprinde o amplă codificare a setului actual de directive UE privind drepturile de autor, în scopul de a armoniza și de a consolida drepturile conferite de drepturile de autor și de alte drepturi conexe la nivelul UE. Cu acest prilej s-ar putea, de asemenea, examina dacă actualele excepții și limitări referitoare la drepturile de autor acordate în temeiul Directivei 2001/29/CE²¹ trebuie actualizate sau armonizate la nivelul UE. Un cod ar putea, prin urmare, să contribuie la clarificarea relației dintre diferitele drepturi exclusive de care beneficiază titularii drepturilor și domeniul de aplicare a excepțiilor și limitărilor referitoare la drepturile respective.

Comisia va mai analiza dacă este fezabilă crearea unui (titlu de) drept de autor „unitar” opțional pe baza articolului 118 din TFUE, luând în considerare deopotrivă efectele potențiale asupra pieței unice, asupra titularilor de drepturi și consumatorilor.

Aceste chestiuni trebuie să facă obiectul unei analize mai aprofundate. Comisia va examina aceste aspecte, printre altele în contextul dialogului cu părțile interesate prevăzut în Agenda digitală pentru Europa, și va prezenta în 2012 un raport care se va concentra în principal pe a stabili dacă se impune sau nu modificarea Directivei 2001/29/CE.

3.3.2. *Tehnologia și administrarea bazelor de date*

Omniprezența internetului a amplificat nevoia de a ameliora practicile de acordare a licențelor colective. Tehnologia poate oferi o sursă bogată de soluții pragmatice pentru adaptarea la internet a sistemului de acordare a licențelor pentru drepturi de autor și pentru distribuirea

²¹ Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, JO 167, 22.6.2001, p. 10.

fluxurilor de venituri gestionate colectiv. În acest context, Comisia va susține o serie de măsuri pentru simplificarea și eficientizarea accesului la lucrări protejate de drepturi de autor, prin tehnologii inovatoare de acordare a licențelor, certificarea de infrastructuri pentru sistemele de acordare a licențelor și schimburi de informații cu privire la utilizarea și administrarea datelor electronice. Comisia va încuraja și va sprijini proiecte întreprinse de diverse părți interesate în direcția dezvoltării de infrastructuri de gestionare a drepturilor automate și integrate, bazate pe standarde²². Bazele de date online interoperabile ar trebui să contribuie la identificarea titularilor de drepturi și să impulsioneze dezvoltarea infrastructurilor pentru sistemele de acordare a licențelor. De exemplu, colectarea și punerea la dispoziție a unor informații exacte privind drepturile compozitorilor de muzică într-o singură bază de date care să prezinte încredere este esențială pentru facilitarea unui sistem transfrontalier eficient de acordare a licențelor și de distribuție a redevențelor către titularii de drepturi în mod coerent pretutindeni în Europa. În același timp, acest demers va facilita acordarea de licențe în străinătate pentru repertoriul european, precum și distribuția redevențelor corespunzătoare către compozitorii europeni. Aceste informații ar trebui să fie puse la dispoziția publicului, în deplină transparență, facilitând astfel procesul de acordare a licențelor.

3.3.3. Conținutul generat de utilizatori

Având în vedere dezvoltarea rapidă a mijloacelor de comunicare și a rețelelor sociale, care se bazează pe crearea și încărcarea de conținut online de către utilizatorii finali (sub formă de bloguri, podcasturi, postări, wiki, mash-up, file and video sharing), se va acorda o atenție specială posibilităților de abordare a așa-numitului conținut creat sau generat de utilizatori (CGU)²³. În spiritul viziunii sale generale, Comisia pledează pentru o utilizare responsabilă, fără a neglija preocuparea ca utilizatorii să profite din plin de noile servicii interactive online.

Este din ce în ce mai limpede că sunt necesare soluții prin care utilizatorilor finali să li se ofere posibilitatea de a avea un acces îmbunătățit și mai puțin costisitor la conținut generat de terțe părți și protejat prin drepturi de autor pe care să-l utilizeze în propriile lucrări. Utilizatorii care integrează în propriile creații materiale protejate de drepturi de autor pentru a le încărca pe internet trebuie să aibă posibilitatea de a recurge la un sistem de autorizare simplu și eficient. Acest lucru este valabil în mod special în cazul utilizatorilor „amatori” al căror CGU este creat în scopuri necomerciale și care, cu toate acestea, sunt acuzați de încălcarea drepturilor de autor dacă încarcă materiale fără permisiunea titularului dreptului. A venit momentul să exploatăm în mod responsabil capacitatea drepturilor de autor de a acționa ca „broker” între titularii de drepturi și utilizatori de conținut. Comisia va analiza în detaliu această problemă, inclusiv prin contacte cu toate părțile interesate, în special în contextul dialogului cu părțile interesate, menționat mai sus. Scopul este acela de a stabili un echilibru

²² Printre aceste inițiative se numără dezvoltarea unei baze de date a repertoriului mondial (Global Repertoire Database - GRD) și Protocolul automatizat de acces la conținut (Automated Content Access Protocol - ACAP). Comisia susține deja proiectul ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works) care își propune să identifice titularii de drepturi și să clarifice situația drepturilor asupra lucrărilor, stabilind, de exemplu, dacă este vorba despre opere orfane sau opere scoase din circuitul comercial.

²³ Acest subiect a fost abordat în Cartea verde a Comisiei privind drepturile de autor în economia cunoașterii și în comunicarea ulterioară cu același nume [(COM (2008) 466, respectiv COM (2009) 532)]. Concluzia a fost că se impune o analiză mai aprofundată a chestiunii.

între drepturile creatorilor de conținut și necesitatea de a lua în considerare noi forme de exprimare.

3.3.4. *Redevențele pentru copiile private*

Buna funcționare a pieței interne necesită deopotrivă un echilibru între taxarea copiilor private și libera circulație a bunurilor, astfel încât să se asigure fluiditatea comerțului transfrontalier cu mărfuri care intră sub incidența redevențelor pentru copiile private²⁴. Se vor face mai multe eforturi în vederea facilitării unui acord al părților interesate având la bază un memorandum de înțelegere intermediat de Comisie în 2009. În 2011 va fi numit un mediator independent la nivel înalt care va avea misiunea de a analiza posibile soluții de armonizare a metodologiei folosite pentru fixarea redevențelor și de a îmbunătăți gestionarea acestora, mai exact în ce privește tipul de echipamente care fac obiectul prelevării, stabilirea unor rate tarifare, precum și interoperabilitatea diferitelor sisteme naționale având în vedere efectele transfrontaliere pe care le are asupra pieței interne un sistem neuniform de taxe. Eforturile concertate ale tuturor părților implicate de a rezolva problemele restante pot constitui, până în 2012, baza unei ample acțiuni legislative la nivelul UE.

3.3.5. *Accesul la patrimoniul cultural al Europei și încurajarea pluralității mediilor de comunicare*

Facilitarea conservării și diseminării bogatului patrimoniu cultural și intelectual al Europei și încurajarea creării de biblioteci digitale europene sunt esențiale pentru dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere. Sunt necesare soluții inovatoare pentru sistemele de acordare a licențelor care să faciliteze promovarea partajării nestingerite a culturii și cunoașterii, să permită instituțiilor academice, întreprinderilor, cercetătorilor și persoanelor private să utilizeze legal materiale protejate prin drepturi de autor și, în același timp, să ofere autorilor, editorilor și altor creatori câștiguri rezonabile în schimbul utilizării operelor lor. În 2011, Comisia intenționează să promoveze, printr-o dublă abordare, digitalizarea colecțiilor instituțiilor culturale europene (biblioteci, muzee și arhive) și punerea lor la dispoziția publicului. Primul demers vizează promovarea sistemelor de licențe colective pentru lucrări care sunt încă protejate de drepturi de autor, dar care nu mai sunt disponibile în comerț (opere scoase din circuitul comercial). Cel de-al doilea se referă la un cadru legislativ european pentru identificarea așa-numitelor opere orfane²⁵ și punerea lor la dispoziția publicului. Punerea în practică cu succes a acestor două inițiative va contribui și la impulsivitatea proiectului Europeana²⁶, platforma online cu ajutorul căreia cetățenii pot avea acces la bogăția și diversitatea patrimoniului cultural al Europei.

De asemenea, Comisia se angajează să continue colaborarea cu statele membre pentru a dezvolta soluții viabile de abordare a problemei penuriei de cărți cu care se confruntă milioane de persoane cu deficiențe de vedere. În prezent, numai un procent foarte redus de

²⁴ Redevențele sunt plățile datorate pentru echipamentele de înregistrare și pentru suporturile vide pentru înregistrare în unele state membre care au introdus o excepție statutară în cazul copiilor private. Conform Econlaw (2007), în anul 2006 în Uniunea Europeană s-a strâns suma de 453 de milioane EUR din redevențele pentru copii private aplicate în cazul dispozitivelor și suporturilor digitale.

²⁵ Lucrările scoase din circuitul comercial diferă de operele orfane în măsura în care autorii sau editorii lor sunt cunoscuți, dar cărțile nu sunt disponibile prin intermediul canalelor comerciale tradiționale sau al noilor canale de comerț electronic. Operele orfane sunt opere ai căror autori sunt necunoscuți sau, în cazul în care sunt cunoscuți, nu pot fi localizați.

²⁶ <http://www.europeana.eu/portal/>.

publicații sunt disponibile în formate accesibile, precum formatul audio, scrierea Braille sau în scriere cu caractere mărite. Recent, Comisia a intermediat un memorandum de înțelegere²⁷ (semnat în septembrie 2010) menit să faciliteze schimbul transfrontalier de opere în formate speciale și le facă accesibile persoanelor cu deficiențe de vedere. Memorandumul de înțelegere instituie un sistem de „intermediari de încredere” responsabili cu distribuția online de materiale în format special, dincolo de frontierele naționale. Comisia va continua colaborarea cu părțile interesate pentru a crea o rețea de intermediari de încredere în fiecare stat membru. Acest lucru va permite furnizarea fără probleme a materialelor în format special, într-un mediu sigur, peste tot în UE. Sistemul instituit prin memorandumul de înțelegere va fi supus unei analize anuale pentru a se stabili dacă schimbul transfrontalier de materiale în format special cunoaște într-adevăr o creștere sau dacă se impune intensificarea acțiunilor în acest sens.

Jurnaliștii sunt autori, iar activitatea lor este importantă nu numai pentru că ei informează, comentează și furnizează interpretări ale realităților care ne înconjoară, ci și pentru că libertatea presei constituie o dovadă vie a pluralismului și democrației societății europene. Protecția drepturilor de autor în cazul jurnaliștilor și garantarea faptului că ei au un cuvânt de spus în ce privește modul în care le sunt exploatate textele sunt așadar esențiale pentru menținerea independenței, calității și profesionalismului în jurnalism. Editorii joacă la rândul lor un rol important în difuzarea lucrărilor jurnaliștilor, scriitorilor, cercetătorilor, oamenilor de știință, fotografilor și ale altor creatori. În acest sens, este important să se asigure protecția drepturilor jurnaliștilor și editorilor asupra utilizării operelor lor pe internet, în special având în vedere avântul luat de serviciile de agregare a conținutului. Comisia va analiza în continuare aceste aspecte ținând cont de noile evoluții în domeniul juridic și tehnic.

Accesul deschis ca modalitate de difuzare la cote maxime a rezultatelor activităților de cercetare reprezintă un fenomen recent. Există diverse moduri de asigurare a accesului deschis – de exemplu publicarea cu acces liber (publicații cu acces deschis) și autoarhivarea de către autori în depozite instituționale sau de specialitate. Potențialul accesului deschis de a extinde accesul la cunoaștere este deja recunoscut la scară largă în comunitatea științifică și face în continuare obiectul unor analize ample²⁸.

3.3.6. *Drepturilor artiștilor interpreți*

Comisia se angajează să garanteze recompensarea tuturor formelor de creativitate. Într-o epocă a abundenței formatelor multimedia, artiștii interpreți, inclusiv cei profesioniști, se găsesc deseori în situația de a nu fi recunoscuți și recompensați așa cum se cuvine pentru contribuția lor creativă la o operă artistică. O modalitate prin care s-ar putea crea condiții corecte și echitabile pentru creatori ar fi apropierea conceptului de protecție a artiștilor din domeniul muzical de cel de protecție a autorilor. Comisia a făcut o propunere în acest sens²⁹ și așteaptă adoptarea sa într-un viitor foarte apropiat. De această primă realizare preconizată care

²⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/copyright-infso/copyright-infso_en.htm#otherdocs.

²⁸ Agenda digitală pentru Europa (p.23) subliniază că activitățile de transfer de cunoștințe trebuie gestionate în mod eficace și sprijinite de instrumente financiare adecvate, iar cercetarea finanțată din fonduri publice trebuie diseminată la scară cât mai largă prin publicarea în regim de acces liber a datelor și lucrărilor științifice. Comunicarea privind Uniunea inovării anunță intenția Comisiei de a promova accesul deschis la rezultatele cercetărilor finanțate din fonduri publice și de a transforma accesul deschis la publicații în principiu general pentru proiectele finanțate prin Programele-cadru pentru cercetare ale UE (angajamentul 20).

²⁹ COM(2008) 464 final.

face parte din politica generală a Comisiei în materie de drepturi de autor vor beneficia și producătorii, ale căror venituri vor crește, în special pe seama internetului, fapt care va încuraja noile talente și va stimula investițiile în noi proiecte muzicale.

3.3.7. *Operele audiovizuale*

Crearea condițiilor pentru utilizarea unor soluții uniforme, simplificate și neutre din punct de vedere tehnologic în cadrul sistemelor de acordare a licențelor la nivel transfrontalier și paneuropean în sectorul audiovizual îi va ajuta pe producătorii de conținut să mărească gradul de disponibilitate a conținutului, în beneficiul cetățenilor europeni. În 2011, Comisia va lansa o consultare cu privire la distribuirea online a operelor audiovizuale în vederea prezentării unui raport în 2012. Consultarea va aborda aspectele legate de drepturile de autor, serviciile video la cerere, introducerea acestora în cronologia mijloacelor de comunicare, acordarea transfrontalieră a licențelor pentru servicii de radiodifuziune, eficiența acordării de licențe și promovarea operelor europene. Cartea verde în domeniul audiovizualului va mai aborda statutul autorilor audiovizuali și participarea acestora la beneficiile oferite de sursele de venit online.

3.3.8. *Dreptul de suită al artiștilor*

În octombrie 2011 Comisia va prezenta un raport cu privire la implementarea și efectele directivei privind dreptul de suită³⁰. În prezent se desfășoară o consultare publică, care își propune să abordeze o gamă largă de aspecte legate de implementarea acestei directive. Printre aceste aspecte se numără: impactul directivei asupra pieței interne, asupra competitivității de pe piața UE în domeniul artei moderne și contemporane, asupra efectelor introducerii dreptului de suită în acele state membre care nu aplicau dreptul de suită în legislația națională înainte de intrarea în vigoare a directivei³¹, precum și asupra promovării creativității artistice.

3.4. **Problema protecției complementare a imobilizărilor necorporale**

Actuala legislație a UE cu privire la DPI este completată de reglementări naționale privind anumite practici de concurență la limita legii, care se situează adesea la frontiera dintre protecția proprietății industriale și alte domenii ale dreptului.

3.4.1. *Secretele comerciale și produsele similare (parasitic copies)*

Un exemplu este protecția secretelor comerciale³². Secretele comerciale sunt imobilizări necorporale prețioase pe care le poate deține o companie, cum ar fi tehnologie, strategii de

³⁰ Directiva 2001/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originale, JO L272 13.10.2001, p. 32.

³¹ Unele state membre beneficiază de o exceptare de la aplicarea dreptului de suită pentru operele unor artiști care nu mai sunt în viață, exceptare care expiră la 1 ianuarie 2012. Volumul comerțului cu opere care fac obiectul dreptului de suită moștenit este de patru ori mai mare decât cel al comerțului cu lucrări realizate de artiști în viață. În aceste condiții, raportul Comisiei va fi de natură prospectivă.

³² Secretele comerciale se referă la know-how-ul care nu a fost încă înregistrat sub formă de drepturi de proprietate industrială, dar care este sau poate fi valoros pentru proprietar, nefiind cunoscut la modul general sau ușor de identificat de către public, și pe care proprietarul a făcut eforturi susținute de a-l păstra secret.

afaceri sau de marketing, baze de date (de exemplu, liste de clienți) sau rețete. Regimurile juridice din statele membre și gradul de protecție acordată în UE diferă considerabil.

O serie de state membre au dispoziții de drept civil specifice privind secretele comerciale. Este vorba despre Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Germania, Italia, Lituania, Polonia, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania și Suedia. Unele dintre aceste dispoziții prevăd și sancțiuni penale. Pe de altă parte, însă, un număr semnificativ de state membre nu au niciun fel de dispoziții specifice de drept civil în ceea ce privește secretele comerciale. Aceste țări sunt: Belgia, Cipru, Regatul Unit, Irlanda, Finlanda, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, România și Franța (deși codul PI din Franța reglementează anumite aspecte). Secretele comerciale pot fi totuși protejate, cel puțin în parte, prin alte mijloace, cum ar fi instituirea unei interdicții generale a concurenței neloiale, răspunderea civilă delictuală, dreptul contractual, dreptul muncii și dreptul penal.

Diferențele importante dintre legislațiile naționale cu privire la natura și domeniul de aplicare a protecției secretului comercial, precum și în ceea ce privește căile de atac disponibile și modalitățile de reparare corespunzătoare, conduc în mod inevitabil la existența unor niveluri diferite de protecție, cu consecința că, în funcție de amplasarea acestora, unele societăți sunt mai bine pregătite decât altele pentru a face față provocărilor unei economii bazate pe informații. În ultimii ani, secretele comerciale au devenit din ce în ce mai vulnerabile la atacurile de spionaj din exterior³³, în special din cauza schimburilor intense de date și a utilizării internetului, și sunt amenințate din ce în ce mai mult și în interiorul societăților. Conform unui studiu realizat în sectorul privat, furtul informațiilor secrete de către angajați, de exemplu, este de zece ori mai costisitor decât pierderea accidentală sau ocazională³⁴. Cu toate acestea, în alte împrejurări, secretul comercial poate fi invocat ca pretext pentru a reține informații critice și a împiedica astfel inovația și progresele tehnice ale concurenței. Având în vedere complexitatea acestei probleme și numeroasele sale implicații, Comisia este nevoită să continue procesul de reflecție și să adune informații ample înainte de a adopta o poziție cu privire la eventuale acțiuni viitoare.

Un alt domeniu de interes este protecția împotriva produselor similare (parasitic copies sau look-alikes)³⁵. Acestea sunt astfel realizate încât seamănă cu produsele existente ale unor mărci cunoscute, dar prezintă și anumite diferențe astfel încât să nu fie catalogate drept produse contrafăcute. Acestea pot crea confuzie în rândul consumatorilor, care fie nu acordă multă atenție atunci când fac cumpărături, fie nu cunosc îndeajuns de bine mărcile pentru a recunoaște diferențele.

Și în ceea ce privește acest fenomen statele membre folosesc concepte diferite și oferă niveluri de protecție diferite. Astfel, în timp ce unele state membre au dispoziții specifice privind produsele similare în cadrul legislației concurenței neloiale (Austria, Germania, Republica Cehă, Spania), în altele aceste produse fac obiectul unei clauze generale de interdicere a concurenței neloiale (Belgia, Danemarca, Finlanda). Legislațiile altor state

³³ A se vedea, de exemplu, Bundesministerium des Innern, Verfassungsschutzbericht 2009, disponibil la adresa http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2010/vsb2009.pdf?__blob=publicationFile.

³⁴ Forrester Consulting (studiu efectuat în numele RSA și Microsoft), „The Value of Corporate Secrets: How Compliance and Collaboration Affect Enterprise Perceptions of Risk”, martie 2010, disponibil la adresa http://www.rsa.com/go/press/RSATheSecurityDivisionofEMCNewsRelease_4510.html.

³⁵ În unele jurisdicții sunt numite „imitații”.

membre nu conțin dispoziții privind concurența neloială aplicabile produselor similare, așa că aceste aspecte fac obiectul codului civil, existând fie dispoziții specifice (Italia), fie dispozițiile aplicabile la modul general delictelor (Franța, Țările de Jos). În sfârșit, în Regatul Unit nu există nici o lege privind concurența neloială, nici dispoziții specifice privind produsele similare. În aceste situații se invocă mai curând delictul de înșelăciune (passing-off). Din acest motiv, eficacitatea protecției variază considerabil.

Comisia desfășoară activități care au scopul de a stabili impactul economic al fragmentării actuale a cadrului juridic în vederea protejării secretelor comerciale și protejării împotriva altor practici de concurență la limita legii, cum ar fi produsele similare. Printre aceste activități se vor număra un amplu studiu extern și o consultare a părților interesate care vor analiza impactul economic și societal actual al acestor practici. Comisia va analiza și avantajele economice care ar rezulta în urma unei abordări a acestor aspecte la nivelul UE.

3.4.2. *Indicațiile geografice neagricole*

Indicațiile geografice (IG) sunt un instrument prin care se asigură legătura între calitatea unui produs și originea sa geografică. Acest lucru permite identificarea unor piețe de nișă, dezvoltarea mărcilor și comercializarea produselor bazată pe reputația lor.

În ceea ce privește protecția produselor neagricole, însă, statele membre au sisteme juridice diferite (de exemplu, prin dreptul concurenței sau al protecției consumatorului sau prin mărcile colective sau de certificare) și numai o treime dintre ele au elaborat o legislație specifică pentru a asimila IG drepturilor de proprietate intelectuală. Această fragmentare a cadrului juridic care permite protecția IG pentru produse neagricole poate avea efecte negative asupra funcționării pieței interne. În plus, protecția IG ale produselor neagricole reprezintă un aspect important în negocierile comerciale bilaterale și multilaterale cu țări terțe.

Comisia este pe punctul de a lansa un studiu de fezabilitate cu privire la IG ale produselor neagricole și nealimentare, care să acopere domeniile relevante ale dreptului. Acest studiu va furniza în special o analiză a cadrelor juridice existente din statele membre, precum și o evaluare aprofundată a nevoilor părților interesate și a impactului economic potențial al protecției IG pentru produsele neagricole. Pe baza rezultatelor obținute și în urma unui proces susținut de reflecție și a amplelor informații colectate, Comisia va decide cu privire la acțiunile pe care le va întreprinde.

3.5. **Intensificarea eforturilor de combatere a contrafacerii și pirateriei³⁶**

Produsele și serviciile care au la bază DPI sunt dificil și costisitor de creat, însă ieftin de imitat și reprodus. Încălcarea organizată, la scară largă a drepturilor de proprietate intelectuală a devenit un fenomen global și constituie o sursă de îngrijorare la nivel mondial. Ultimul studiu OCDE (2009) estimează că, la nivel internațional, comerțul cu mărfuri contrafăcute a crescut de la un nivel care depășea cu puțin cifra de 100 miliarde USD în 2000 la 250 de miliarde USD în 2007³⁷. Potrivit OCDE, această sumă este mai mare decât PIB-urile a circa

³⁶ Termenii „contrafacere și piraterie” trebuie înțeleși ca referindu-se la încălcarea tuturor drepturilor de proprietate intelectuală, în accepțiunea din declarația Comisiei privind articolul 2 din Directiva 2004/48/CE, JO L 94, 13.4.2005, p. 37.

³⁷ OCDE, Magnitude of counterfeiting and piracy of tangible products – versiunea actualizată din noiembrie 2009, http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_34173_44088983_1_1_1_1,00.html.

150 de economii. Cifrele publicate de Comisia Europeană cu privire la activitățile vamale naționale reflectă o creștere a numărului de cazuri înregistrate de mărfuri suspecte de încălcarea DPI de la 26 704 în 2005 la 43 572 în 2009, însemnând peste 60 la sută în cinci ani³⁸.

Încălcarea DPI îi privează pe creatorii din UE de veniturile care li se cuvin, creează obstacole în calea inovării, afectează competitivitatea, distruge locurile de muncă, diminuează finanțele publice și chiar pune în pericol sănătatea și siguranța cetățenilor UE. Un studiu efectuat de Centre for Economics and Business Research (CEBR) subliniază faptul că pierderile cauzate de contrafacere și piraterie ar putea reduce PIB-ul UE cu 8 miliarde EUR anual³⁹. De asemenea, contrafacerea generează mari profituri pentru grupurile de crimă organizată și perturbă piața internă prin încurajarea practicilor ilicite ale întreprinderilor⁴⁰.

UE a început să reacționeze în fața acestei provocări prin măsuri de drept civil care le permit titularilor de drepturi să beneficieze de drepturile de proprietate intelectuală care li se cuvin⁴¹. Este vorba despre Regulamentul vamal al UE nr. 1383/2003⁴² care prevede reținerea mărfurilor suspecte de încălcarea DPI la frontierele externe ale UE și de lansarea, în 2009, a Observatorului european al contrafacerii și al pirateriei⁴³. Principalele obiective ale Observatorului sunt colectarea și prezentarea de date cu privire la implicațiile economice și societale ale contrafacerii și pirateriei și crearea unei platforme în cadrul căreia reprezentanții autorităților naționale și ai părților interesate să poată face schimburi de idei și de expertiză cu privire la bunele practici utilizate.

Succesul acestor prime măsuri arată că UE se află pe calea cea bună. Lucrările inițiale ale Observatorului au suscitat reacții pozitive din partea Parlamentului European, a statelor membre și în rândul părților interesate din sectorul privat. Aceste reacții arată, însă, că este necesară extinderea acțiunilor. Mai mult, raportul Comisiei referitor la aplicarea directivei privind asigurarea respectării DPI, publicat în decembrie 2010⁴⁴, a confirmat necesitatea de a consolida cadrul legislativ de aplicare existent și de a-l completa prin acorduri voluntare între părțile interesate. În cele din urmă, revizuirea regulamentului vamal al UE, care a inclus o consultare publică în 2010, a concluzionat că legislația ar trebui modificată pentru a se extinde domeniul de aplicare a controlului vamal, precum și pentru a se clarifica anumite proceduri în vederea protejării intereselor comercianților care respectă legea.

³⁸ http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/index_en.htm.

³⁹ CEBR (2000), The Impact of Counterfeiting on four main sectors in the European Union, Centre for Economic and Business Research, Londra.

⁴⁰ A se vedea, de exemplu, Europol, „OCTA 2011 - EU Organised Crime Threat Assessment”, [http://www.europol.europa.eu/publications/European_Organised_Crime_Threat_Assessment_\(OCTA\)/OCTA_2011.pdf](http://www.europol.europa.eu/publications/European_Organised_Crime_Threat_Assessment_(OCTA)/OCTA_2011.pdf).

⁴¹ Directiva 2004/48/CE din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, JO L157, 30.4.2004, p. 16.

⁴² Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului din 22 iulie 2003 privind intervenția autorităților vamale împotriva mărfurilor suspectate de a aduce atingere anumitor drepturi de proprietate intelectuală, precum și măsurile care trebuie aplicate mărfurilor care aduc atingere anumitor drepturi de proprietate intelectuală, JO L 196, 2.8.2003, p. 7.

⁴³ A se vedea comunicarea privind o mai bună protejare a drepturilor de proprietate intelectuală pe piața internă din 11 septembrie 2009, COM (2009) 467.

⁴⁴ COM (2010) 779, http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/directives_en.htm.

3.5.1. Informarea opiniei publice

Consumatorii nu sunt în general conștienți de valoarea DPI, de efectele economice și societale negative ale contrafacerii și pirateriei și de pericolele pe care le pot prezenta produsele contrafăcute⁴⁵. O mai bună informare a cetățenilor este așadar un factor important pentru o politică eficientă în domeniul PI. La rândul său, Parlamentul European a invitat Comisia, statele membre și părțile interesate să contribuie la sensibilizarea consumatorilor, în special a tinerilor, astfel încât aceștia să înțeleagă care sunt implicațiile proprietății intelectuale⁴⁶.

Prin urmare, Comisia va lua măsuri, în strânsă colaborare cu Parlamentul European și cu părțile interesate, pentru a încuraja desfășurarea unor campanii de informare și sensibilizare a publicului. Observatorul european al contrafacerii și al pirateriei trebuie, de asemenea, să contribuie la realizarea acestui obiectiv.

3.5.2. O structură mai sustenabilă și noi sarcini pentru Observatorul european al contrafacerii și al pirateriei

Pentru a răspunde provocărilor reprezentate de încălcarea DPI sunt necesare date bine fundamentate cu privire la anvergura problemei, informații referitoare la originea mărfurilor contrafăcute și piratate, la canalele de distribuție și la factorii implicați. De asemenea, ținând cont de faptul că tendințele se schimbă rapid, în special în mediul online, părțile interesate și administrațiile publice trebuie să colaboreze mai mult.

Prin urmare, Comisia propune extinderea sarcinilor alocate în prezent Observatorului european al contrafacerii și al pirateriei. Pe viitor, aceste sarcini ar trebui să cuprindă elaborarea și organizarea de campanii de informare și sensibilizare a publicului, organizarea unor acțiuni de formare pentru autoritățile responsabile de aplicarea legii, desfășurarea unor activități de cercetare cu privire la sisteme inovatoare de aplicare și detectare, care să permită, pe de o parte, ca ofertele legale să fie cât mai inovatoare și atractive cu puțință și, pe de altă parte, aplicarea eficace a legii cu scopul de a combate contrafacerea și pirateria (de exemplu, sisteme de trasabilitate), precum și coordonarea cooperării internaționale cu organizațiile internaționale și cu țările terțe în domeniul consolidării capacităților. În acest scop, Observatorul va avea nevoie de o structură mai sustenabilă în ceea ce privește expertiza, resursele și echipamentele tehnice. Sarcinile Observatorului ar trebui, prin urmare, încredințate Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (OAPI) care, în raport cu aceste sarcini, ar trebui să fie mandatat să se ocupe de protecția tuturor DPI.

În acest context, OAPI va îmbunătăți, de asemenea, cooperarea cotidiană dintre autoritățile însărcinate cu aplicarea legii și cooperarea cu părțile interesate din sectorul privat, printre altele prin elaborarea unui nou sistem de schimb de informații electronice și a unui sistem de avertizare rapidă privind produsele contrafăcute și piratate. În 2010, Comisia a publicat un studiu extern care realiza un inventar al sistemelor IT existente utilizabile pentru crearea unei

⁴⁵ Un studiu Eurobarometru efectuat în 2009 de DG MARKT (disponibil la: http://ec.europa.eu/public_opinion/) a arătat că doar un procent cuprins între 55% (LT și DK) și 84% (FR) de consumatori sunt conștienți că există reguli ale UE referitoare la contrafacere și piraterie. Acest grad de conștientizare este cu mult mai scăzut decât în alte domenii de politică. În plus, studiul a arătat că unul din cinci cetățeni ai UE a cumpărat, cel puțin o dată, în mod neintenționat, un produs contrafăcut.

⁴⁶ Rezoluția Parlamentului European din 22 septembrie 2010, 2009/2178(INI).

astfel de rețele⁴⁷. Acest studiu va constitui baza unor noi consultări și evaluări menite să identifice soluții rentabile și să creeze sinergii cu sistemele și proiectele existente, în vederea prezentării unui concept de rețea până la sfârșitul anului 2012. Rețeaua ar urma să funcționeze în deplină conformitate cu legislația UE privind protecția datelor.

3.5.3. *Revizuirea directivei privind respectarea DPI*

În paralel, Comisia intenționează să revizuiască Directiva 2004/48/CE privind respectarea DPI în primăvara anului 2012. Raportul referitor la aplicarea Directivei privind respectarea DPI, publicat recent⁴⁸, arată că mediul digital reprezintă o provocare în ceea ce privește aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală. Comisia va identifica modalități de a crea un cadru care să permită în special combaterea mai eficace a încălcărilor DPI prin intermediul internetului. Orice modificări trebuie să aibă drept obiectiv combaterea încălcărilor la sursă și, în acest scop, să promoveze cooperarea dintre factorii intermediari precum furnizorii de servicii internet, fiind în același timp compatibile cu obiectivele politicilor în domeniul serviciilor de bandă largă, fără a prejudicia interesele utilizatorilor finali. Comisia se va asigura că eventualele modificări respectă drepturile fundamentale recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, mai exact dreptul la protecția vieții private, dreptul la protecția datelor cu caracter personal, libertatea de exprimare și de informare și dreptul la o cale efectivă de atac⁴⁹.

În paralel, Comisia va continua, pe baza memorandumului de înțelegere semnat între părțile interesate la 4 mai 2011⁵⁰, să analizeze în ce măsură vânzarea pe internet a mărfurilor contrafăcute poate fi redusă prin măsuri voluntare cu implicarea părților interesate afectate în cea mai mare măsură de acest fenomen (titulari de drepturi, platforme internet și consumatori).

3.6. **Dimensiunea internațională a DPI**

Creșterea volumului comerțului internațional a adus în prim plan dimensiunea internațională a DPI. Globalizarea oferă Europei oportunități imense de a exporta către țări terțe produse, servicii și know-how care stau puternic sub semnul proprietății intelectuale. În același timp, creșterea numărului de încălcări ale PI creează nevoia de a pune accentul pe dezvoltarea unei strategii globale și solide de asigurare a respectării legislației, în conformitate cu drepturile fundamentale.

Parlamentul European a precizat într-o rezoluție⁵¹ că „cea mai mare provocare pentru piața internă este lupta împotriva încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală la granițele externe ale UE și în țările terțe.”

Același raționament a stat la baza strategiei din 2004 a Comisiei care vizează protecția drepturilor de proprietate intelectuală în țări terțe⁵², actualmente în curs de revizuire. Mai

⁴⁷ A se vedea http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/documents_en.htm.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/directives_en.htm.

⁴⁹ Dreptul de proprietate intelectuală este recunoscut ca drept fundamental la articolul 17 alineatul (2) al Cartei.

⁵⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders_dialogues_en.htm#Sale.

⁵¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2010-0340>.

⁵² JO C129, 26.5.2005.

mult, Comisia se angajează să asigure coerența politicii sale în domeniul DPI cu obiectivele politicii de dezvoltare⁵³.

3.6.1. *Inițiative multilaterale, inclusiv coordonarea cu organizațiile internaționale*

Comisia va urmări atingerea obiectivului de a intensifica respectarea standardelor în materie de DPI la nivel internațional, prin consolidarea cooperării cu țările terțe și a implicării în forurile internaționale, în special prin activitatea sa în contextul OMPI, OMC și UPOV îndreptată către ameliorarea protecției și aplicării DPI la nivel internațional. Ea va contribui la promovarea inovației tehnologice și la transferul și diseminarea tehnologiilor, deopotrivă în beneficiul producătorilor și al utilizatorilor de cunoștințe tehnologice, într-un mod care să genereze bunăstare economică și socială, precum și echilibru între drepturi și obligații⁵⁴. În prezent, acțiunile desfășurate la nivelul UE și al organizațiilor internaționale duc adesea lipsă de coordonare, fapt care le știrbește eficacitatea⁵⁵.

În cadrul OMPI, Comisia va continua să sprijine ratificarea pe scară largă a tratatelor OMPI privind internetul din 1996 și punerea corectă în aplicare a acestora în legislația națională. Se vor impulsiona eforturile depuse în vederea producerii de instrumente adecvate de evaluare a funcționării sistemelor de drepturi de autor. Comisia va sprijini eforturile actuale de combatere a fenomenului global de piratare a semnalului și de retransmisie prin internet a semnalului radiodifuzat piratat. De asemenea, Comisia își va intensifica eforturile de a institui un acord OMPI privind livrarea transfrontalieră de materiale în formate speciale adaptate nevoilor persoanelor cu dificultăți de lectură, în conformitate cu obiectivele Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap. În iunie 2010, UE a propus OMPI o recomandare comună privind facilitarea accesului la operele protejate de drepturi de autor pentru persoanele având un handicap care le împiedică să citească.

La nivel internațional, Tratatul privind dreptul brevetelor a armonizat și simplificat deja procedurile oficiale în ceea ce privește cererile de brevete naționale și regionale și brevetele. UE va continua așadar să sprijine discuțiile din cadrul OMPI referitoare la armonizarea dreptului material al brevetelor. Acest lucru ar spori calitatea brevetelor și ar reduce costurile, în beneficiul utilizatorilor sistemului de brevetare din lumea întreagă.

UE ar trebui să fie, de asemenea, în măsură să ratifice Acordul comercial de combatere a contrafacerii (ACTA)⁵⁶ după semnarea acestuia de către părțile contractante în cursul anului 2011. ACTA, care este în deplină conformitate cu acquis-ul UE, reprezintă un pas important în îmbunătățirea combaterii încălcărilor DPI la nivel internațional, în cooperare cu țările care

⁵³ În conformitate cu articolul 21 din TUE și articolul 208 din TFUE

⁵⁴ Articolul 7 al Acordului TRIPS din 1994. Comisia va sprijini integral punerea în practică a angajamentelor luate la Istanbul pe 13 mai 2011, în vederea creării unor condiții flexibile de protecție a sănătății publice și mai ales pentru a promova accesul tuturor cetățenilor la medicamente și pentru a încuraja furnizarea de asistență în acest domeniu țărilor în curs de dezvoltare, asigurându-se în același timp că aceste condiții flexibile se află în echilibru cu drepturile legitime ale titularilor.

⁵⁵ A se vedea, de exemplu, concluziile studiului ADE, comandat de Direcția Generală Comerț, 'Evaluation of the Intellectual Property Rights Enforcement Strategy in Third Countries', noiembrie 2010, http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=180&langId=en..

⁵⁶ ACTA (disponibil la <http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/intellectual-property/anti-counterfeiting/>) are la bază Acordul TRIPS din 1994 și vizează îmbunătățirea standardelor internaționale de aplicare a DPI. Acordul se referă la modul în care persoanele și întreprinderile își pot exercita drepturile în instanță, la frontiere și pe internet.

au aceleași preocupări și opinii. Comisia va prezenta propunerea sa de decizie a UE pentru semnarea acordului în următoarele săptămâni.

3.6.2. Cooperarea și negocierile bilaterale cu țările terțe în privința protecției PI

UE va continua să negocieze dispoziții privind DPI în cadrul acordurilor sale de liber schimb (ALS) cu țările terțe. În negocierea ALS, clauzele privind DPI ar trebui să prevadă, în măsura posibilului, niveluri de protecție a DPI identice cu cele care există în UE, ținând însă seama în același timp de gradul de dezvoltare a țărilor respective. Cooperarea prin dialoguri politice și tehnice, face parte, de asemenea, din strategia UE privind componentele legate de comerț ale DPI.

Trebuie, de asemenea, să se asigure un echilibru just între protecția DPI în țările terțe și accesul la cunoștințe. Politica în domeniul DPI poate așadar să sprijine creșterea incluzivă și sustenabilă dacă face parte dintr-o strategie generală de dezvoltare orientată către dezvoltarea mediului de afaceri, promovarea cercetării în funcție de nevoile existente în materie de dezvoltare și garantarea luării în considerare a obiectivelor legate de sănătate, biodiversitate sau securitate alimentară. Transferurile de tehnologie accesibile care îndeplinesc nevoile de bază ale populației sunt esențiale pentru țările cel mai puțin dezvoltate (least developed countries - LDC). Pentru ca aceste transferuri să aibă loc, UE și statele sale membre trebuie să revizuiască stimulentele furnizate întreprinderilor sau instituțiilor, cu scopul de a promova și încuraja inovarea și transferul de tehnologie în beneficiul LDC. Parteneriatul-pilot Global Access in Action în care este implicată OMPI constituie un bun exemplu în această privință; parteneriatul are drept scop promovarea bunelor practici în materie de acordare de licențe privind PI pentru LCD, fără a afecta principalele piețe comerciale ale titularilor de DPI⁵⁷. În acest context, se impune o analiză mai aprofundată pentru a se stabili în ce măsură este cazul să se continue scutirea LDC de la îndeplinirea obligațiilor prevăzute de TRIPS începând cu 2013.

Țările în curs de dezvoltare și economiile emergente sunt deosebit de vulnerabile în fața activităților care încalcă DPI și sunt uneori utilizate de rețele ale crimei organizate ca baze de producție și distribuție. Se impun așadar acțiuni de formare și activități de consolidare a capacităților, organizate de UE, pentru a sprijini aceste țări în combaterea încălcărilor organizate ale proprietății intelectuale. Astfel de măsuri vor fi promovate prin intermediul Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (OAPI), în contextul lucrărilor sale privind Observatorul european al contrafacerii și al pirateriei și prin alte programe gestionate de Comisie. Cooperarea în acest domeniu se va concentra asupra acelor țări în care se poate aștepta cel mai ridicat impact asupra capacității de punere în aplicare a legii și cel mai ridicat grad de eficiență a costurilor.

3.6.3. O mai bună protecție și aplicare a DPI la frontiera UE

La frontiera UE, autoritățile vamale se află într-o poziție privilegiată pentru a lua măsuri eficiente. Planul de acțiune vamală al UE pentru combaterea încălcărilor DPI pentru perioada 2009-2012⁵⁸ stabilește ca prioritate pentru Comisie și statele membre inițierea de măsuri în vederea aplicării mai eficiente a legislației în context vamal. În aceste condiții, Comisia pregătește o nouă propunere de regulament care să înlocuiască Regulamentul 1383/2003, în

⁵⁷ Proiectul „Global Access In Action”, elaborat de World Economic Forum Global Agenda Council on IP și susținut de OMPI și de alți parteneri din sectorul public și cel privat, <http://globalaccessinaction.org>.

⁵⁸ Rezoluția Consiliului din 16 martie 2009, JO C 71, 25.3.2009, p. 1.

scopul întăririi protecției DPI concomitent cu simplificarea procedurilor. În prezent se lucrează la elaborarea unei baze centrale de date a UE numită COPIS, în care se vor păstra toate solicitările de acțiune vamală ale companiilor, prevăzute în regulamentul menționat. Autoritățile vamale naționale și Comisia ar trebui să facă eforturi comune pentru protejarea eficace a DPI. De exemplu, Comisia va institui un grup de experți și o rețea de puncte de contact naționale ale vămilor în vederea stopării importurilor de mărfuri vândute pe internet care nu respectă DPI.

În plus, combaterea încălcării DPI la frontieră mai presupune stoparea exportului de mărfuri ilegale în UE. Comisia și statele membre sunt angajate activ în cooperarea vamală atât cu țările de origine, cât și cu alte țări consumatoare, prin intermediul unor inițiative specifice, cum ar fi Planul de acțiune UE-China pentru cooperare vamală privind asigurarea respectării DPI. Planul ar trebui să ofere baza pentru reducerea amplitudinii încălcărilor DPI în comerțul bilateral dintre UE și China.

4. CONCLUZII

Toate formele de DPI sunt elemente fundamentale ale noii economii bazate pe cunoaștere. În viitor, valoarea întreprinderilor Europei, capitalizarea bursieră și avantajul competitiv al acestora vor fi legate în mare măsură de imobilizările lor necorporale. PI este capitalul care alimentează noua economie. Succesul unui model comercial depinde mult de modul de utilizare a portofoliilor de drepturi de proprietate intelectuală, prin acordarea de licențe și exploatarea comercială.

Nu se poate subestima potențialul pieței digitale unice, în cadrul căreia creatorii, furnizorii de servicii și consumatorii prosperă și se pot bucura de avantaje. Europa trebuie să mobilizeze urgent resursele umane și tehnologice de care dispune pentru a crea o piață online dinamică și competitivă pentru tranzacții creative, care să permită difuzarea cât mai largă a bunurilor și serviciilor digitale, în beneficiul tuturor.

Prezenta strategie, extrem de cuprinzătoare, în domeniul DPI răspunde acestei provocări. Îndeplinirea programului de lucru ambițios al Comisiei prezentat mai sus va necesita un angajament susținut din partea Parlamentului European, a Consiliului, a Comisiei și a statelor membre. Pentru a profita din plin de resursele bogate ale Europei în domeniul DPI este necesar ca factorii implicați să se angajeze în direcția utilizării depline a capitalului intelectual al Europei. După cum o demonstrează inițiativele de mai sus, trebuie depuse mai multe eforturi pentru a transforma acest capital într-un adevărat motor pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă de înaltă calitate.

În condițiile în care, în lumina experienței acumulate și ca urmare a schimbărilor tehnologice și societale rapide, apar noi provocări și priorități, Comisia se angajează să reexamineze această strategie și să desprindă concluziile care se impun în strânsă cooperare cu părțile interesate.

ANEXĂ: LISTA ACTIUNILOR VIITOARE ALE COMISIEI

Nr.	Acțiune	Descriere	Calendar
1	Protecția unitară prin brevet	Propuneri de regulamente ale Parlamentului European și ale Consiliului privind (1) protecția unitară prin un brevet la nivelul UE și (2) dispoziții în materie de traducere.	Comisia a adoptat propuneri cu privire la punctele (1) și (2), în data de 13 aprilie 2011.
2	Instrumentul de valorizare a DPI	Analiză cuprinzătoare pe baza studiului de fezabilitate în curs de desfășurare și raport adresat Consiliului European.	Raport, care urmează a fi prezentat înainte de sfârșitul anului 2011.
3	Revizuirea regulamentului privind marca comunitară și a directivei privind mărcile	Propunerile vor viza creșterea eficacității, eficienței și coerenței sistemului de mărci din UE.	A doua jumătate a anului 2011
4	Operele orfane	Propunere legislativă de directivă privind anumite utilizări permise ale operelor orfane	Prima jumătate a anului 2011
5	Gestionarea colectivă multi-teritorială a drepturilor de autor	Propunere de instrument juridic care să creeze un cadru european pentru sistemul de acordare online a licențelor pentru drepturi de autor, în vederea instituirii unui cadru stabil pentru guvernarea drepturilor de autor la nivel european.	A doua jumătate a anului 2011
6	Operele audiovizuale	Consultare publică prin carte verde cu privire la diverse aspecte legate de distribuția online a operelor audiovizuale.	A doua jumătate a anului 2011
7	Măsuri suplimentare în domeniul drepturilor de autor	Prezentarea unui raport în urma consultării părților interesate și evaluarea necesității unor măsuri suplimentare care să le ofere cetățenilor UE, furnizorilor de servicii de conținut online și titularilor de drepturi posibilitatea de a beneficia de întregul potențial al pieței interne digitale.	2012

8	Redevențele pentru copiii private	Numirea unui mediator la nivel înalt care să înlesnească stabilirea detaliilor acordului părților interesate cu privire la redevențele aferente copiilor private.	A doua jumătate a anului 2011
Nr.	Acțiune	Descriere	Calendar
9	Conținutul generat de utilizatori	Consultarea părților interesate	A doua jumătate a anului 2012
10	Codul european al drepturilor de autor	Evaluare și discuții cu părțile interesate și prezentarea unui nou raport.	2012 și anii următori
11	Revizuirea Directivei 2001/29/CE	Raport privind aplicarea Directivei 2001/29/CE conform dispozițiilor articolului 12 din directiva respectivă.	2012
12	Observatorul european al contrafacerii și al pirateriei	Propunere de regulament privind atribuirea unor sarcini legate de protecția drepturilor de proprietate intelectuală, printre care și reunirea reprezentanților sectorului public și privat în cadrul Observatorului european al contrafacerii și al pirateriei, Oficiului pentru armonizare în cadrul pieței interne (OAPI).	Mai 2011.
13	Drepturile care vin în completarea DPI	Studiu de evaluare a impactului economic și societal al nerespectării secretului comercial și al practicilor de concurență „la limita legii”, cum ar fi produsele similare (parasitic copies) și de evaluare a beneficiilor economice ale unei abordări la nivelul UE în acest domeniu.	Sfârșitul anului 2012
14	Indicațiile geografice neagricole	Studiu de fezabilitate pentru a analiza ideea unei protecții la nivelul UE a IG pentru produsele neagricole. Acest studiu va furniza o analiză a cadrelor juridice existente din statele membre, precum și o evaluare aprofundată a nevoilor părților interesate și a impactului economic potențial asupra protecției IG neagricole.	A doua jumătate a anului 2012
15	Revizuirea directivei privind respectarea DPI	Revizuirea directivei care vizează crearea unui cadru care să permită în special combaterea mai eficientă, la sursă, a încălcărilor DPI prin intermediul internetului	Prima jumătate a anului 2012

RO

RO

Nr.	Acțiune	Descriere	Calendar
16	Înlocuirea regulamentului privind intervenția autorităților vamale împotriva mărfurilor suspectate de a aduce atingere drepturilor de proprietate intelectuală	Propunere privind un nou regulament vamal de consolidare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală și de creare a condițiilor necesare pentru acțiuni eficiente, în paralel cu simplificarea procedurilor.	Mai 2011.
17	Măsurile voluntare ale părților interesate referitoare la încălcările DPI	Acordul părților interesate (memorandum de înțelegere) privind vânzarea mărfurilor contrafăcute pe internet și procesul de follow-up.	Memorandum de înțelegere semnat la 4 mai 2011, evaluarea și revizuirea se vor face înainte de jumătatea anului 2012
18	Baza de date COPIS a UE	Dezvoltarea unei baze de date care să permită gestionarea eficientă a solicitărilor de acțiune vamală primite din partea societăților și care să genereze statistici referitoare la reținerile în vamă.	Prima jumătate a anului 2012
19	Revizuirea strategiei din 2004 a Comisiei pentru protejarea și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în țări terțe	Redefinirea strategiei pentru a o adapta la necesitățile și evoluțiile recente, pentru a asigura standarde superioare de protecție vamală a DPI în țări terțe, precum și cooperarea în cadrul acordurilor comerciale.	Sfârșitul anului 2011